

Állati jó olvasónapló

„Mondd szereted az állatokat,
s figyeled őket néhanap:
hogymit csinálnak, hogyan élnek,
s maguk nyelvén mit mesélnek?”
/Rónay György/

Kedves Barátunk!

Ugye te is szereted az állatokat? Talán neked is van kedvenc állatod, kutyád vagy cicád ...

Az állatok és az emberek évezredek óta szoros kapcsolatban állnak. Az állatok közül néhány szívesen telepedett le az ember közelében, és mára az ember hű társává, napjai részesévé vált. A kutya őrzi és védelmezi gazdáját és annak házát, a cica kedvességével vidítja fel az embereket, ugyanakkor távol tartja a háztól a rágcsálókat, a ló pedig nemcsak hasznos, de okos állat is, segíti az embert a munkában, a sportban, de akár gyógyítani is lehet vele. Nekünk magyaroknak különösen erős a kötődésünk a lovakhoz, hiszen honfoglaló elődeink életmódjának meghatározó eleme volt a lovas kultúra. Az utazásnál, harcnál nélkülözhetetlen volt a ló, de talán az sem véletlen, hogy a népmesékben gyakran a rozzant gebéből táltossá változott csodaló segíti a főhőst célja elérésében.

Nem is olyan rég ez a három állat még sok falusi portán megtalálható volt, de sok családban ma is helye van a cicáknak, kutyáknak és egyéb házi kedvenceknek. A gyerekek különösen kedvelik a háziállatokat, együtt nőnek fel állatbarátaikkal, akik először hűséges játszótársaik, később megtanulnak gondoskodni róluk, megismerik életmódjukat, szokásaikat.

Ha neked is van „állati” barátod, biztosan jól ismered viselkedését, szokásait. Ha még nincs, de szeretnél egyet, akkor jó, ha minél többet megtudsz róluk.

Ebben segíthetünk is neked, hiszen olvasónaplónkat kitöltve számtalan érdekességet, újdonságot tudhatsz meg az általad is legkedveltebb állatokról: a kutyákról, a cicákról és a lovakról. Reméljük, emellett jól szórakozol majd, kellemes perceket töltesz a feladatok megoldása és a válaszok keresése közben.

Ha velünk játszol, értékes nyereményeket is nyerhetsz!

Kedves Gyerekek!

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár olvasónapló pályázatot hirdet „Állati jó olvasónapló” címmel.

A pályázaton minden 3-6. osztályos tanuló részt vehet, aki szívesen tudna meg többet is az állatokról, szeret olvasni, és kedveli a rejtvényeket, fejtörőket.

A legjobb megfejtést beküldőket szeretnénk megjutalmazni. A legeredményesebb játékosok meghívást kapnak 2013. december 12-én, a gyermekkönyvtárban megtartandó író-olvasó találkozóval egybekötött ünnepi délutánunkra. A színes program után a jutalmakat Telegdi Ágnes író adja át, aki nagyon sok könyvet írt az állatokról. Olvasónaplónk végén, az ajánlott irodalomban, felsoroltuk az Ő azok a csodálatos állatok című sorozatban megjelent műveit, melyeket szeretnénk ha megismernének.

A megfejtéseket 2013. november 30-ig várjuk címünkre:

Balassi Bálint Megyei Könyvtár, 3100 Salgótarján, Kassai sor 2.

A borítékra kérjük írjátok rá „Olvasónapló pályázat”.

A pályázó neve:

Lakcíme:

E-mail címe: Telefonszáma:

Iskolája neve, címe:

Osztálya:

A feladatok megfejtéséhez ajánljuk a mellékletben található könyveket és az internetet. Segítségért fordulhatsz szüleidhez, tanáraidhoz, könyvtárosodhoz.

A kitöltéshez jó munkát, sok sikert és jó szórakozást kívánunk!

I. Olvasónaplónk első részében Nógrádi Gergely Vau! című könyve alapján tudsz válaszolni kérdéseinkre.

A.) Nógrádi Gergely: Vau!

1., *Hányszor változott kutyává Szilas Pali, és milyen helyeken?*

.....
.....
.....

6 / _

2., *Jelöld a helyes válaszokat a regény alapján.*

Pali legjobb barátja Kárpáti Bandi. Mi a beceneve?

- a) Kárpitka b) Kárpica c) Kárpika

Hogyan nevezték Paliék maguk között az osztályfőnöküket?

- a) Csendőr b) Őrmester c) Smasszer

Milyen kutyává változott át Pali?

- a) Vizsla b) Tacsó c) Uszár

Milyen állat Filippov II.?

- a) Tengerimalac b) Hörcsög c) Törpenyúl

Mi fűzi Palit Gigihez?

- a) Rokoni kapcsolat b) Ismeretség c) Szerelem

5 / _

3., *Kire ismersz rá az alábbi jellemzők alapján?*

„Alacsony, testes, vékony lábú emberke volt, kockás simléderes sapkáját egészen a szemöldökéig lehúzta. Térdnadrágot meg harisnyát viselt, úgy egészében egy elmeháborodott őrmester benyomását keltette. Általában kézzel-lábbal hadonászott, és két üvöltés közben lármásan krakogott.”

2 / _

4., *Mi volt Emmike alvótársa?*

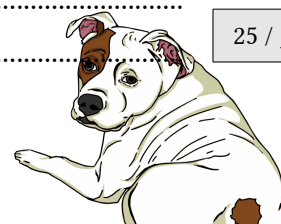
2 / _

5., *Milyen esemény alkalmával értette meg Pali az okát annak, hogy kutyává változott. Idézheted is, vagy írd le saját szavaiddal.*

10 / _

B.) Az én kedvenc állatom...

Handwriting practice lines (dotted lines on a grid background).

II. Olvasónaplónk következő részében megmutathatod, hogy mennyit tudsz az emberhez leginkább kötődő állatokról.

A.) KUTYA

Nedves orrával szimatol,
A gazdája után lohol.
Ő a hűség mintaképe,
Házunk, családjunk őrzője.

1., Szókereső játék

A négyzetrácsban függőlegesen, vízszintesen 20 kutyafajta rejtőzik. Keresd meg őket! Találsz közöttük: vadász-, pásztor-, munka-, őrző-védő, társasági kutyákat. A találatokat írd a kipontozott helyre! Jó keresgélést!

S	D	T	F	K	O	M	O	N	D	O	R	H	U
B	E	A	G	L	E	H	T	Ó	A	F	Ö	A	S
D	S	C	H	N	A	U	Z	E	R	D	L	V	Z
A	R	S	G	I	T	M	O	P	S	Z	F	A	K
L	J	K	Y	R	P	U	M	I	H	É	I	N	Á
M	É	Ó	C	Ő	K	D	P	O	I	N	T	E	R
A	K	I	T	A	L	I	U	H	B	G	O	S	É
T	U	Ö	Á	C	W	J	L	F	A	O	S	E	Z
A	V	K	X	Á	C	S	I	V	A	V	A	F	H
P	A	P	I	L	L	O	N	K	L	O	R	D	Y
H	S	B	U	L	L	M	A	S	Z	T	I	F	F
Ó	Z	J	N	K	E	E	S	H	O	N	D	H	K

1. 11.
2. 12.
3. 13.
4. 14.
5. 15.
6. 16.
7. 17.
8. 18.
9. 19.
10. 20.

2., Kutyaszőr, kutyabőr

- a. A kutyák bőre az emberéhez hasonlóan két fő rétegből áll, a felhamból, és irhából. Az irhában mélyen vannak beágyazódva a szőrtüszők. A kutyák testét háromféle szőrtípus fedi. Mi egy kicsit összekevertük őket. Húzd össze a helyesen összetartozókat!

3 / _

koronaszőr

a test egészén található, viszonylag rövidebb és vékonyabb szőr

fedőszőr

a bőrhez legközelebb elhelyezkedő, nagyon sűrű, rövidebb és vékonyabb, ez a szőr tartja melegen a kutya testét.

aljszőr

a leghosszabb típusú szőr, végei tüskeszerűek, belepik az egész testet és kiemelkednek a szőrzetből.

- b. Kutyabőre lehet-e az embereknek? Nézz utána! Írd le, mit találtál!

.....
.....

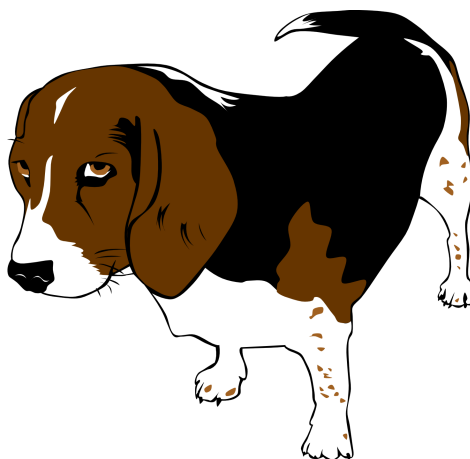
1 / _

- c. Válogasd szét egy függőleges vonallal a szőrzettípusokat a betűkígyóból, majd írd a vonalra őket!

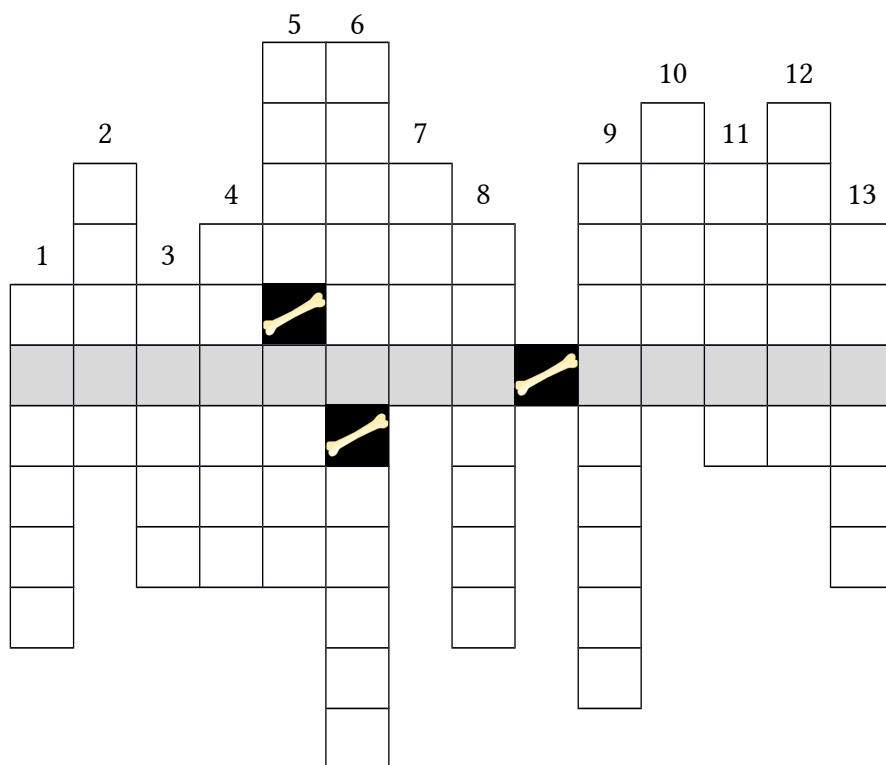
SIMARŐV
SZŐRELEN
WIDDRÓTOSSZÁLKÁSFÉLHOSSZÚKE
NEMEZES
EGYESHOSSZÚTÖSVESZŐR

.....
.....

10 / _

3., *Keresztrejtvény Irma néni és Károly bácsi háza táján I.*¹

1. Lukrécia bundájának színe?
2. Irma néni kedvenc virága?
3. Szerénke bundájának a színe?
4. Micike bundájának színe?
5. Ki szereti legjobban a macskákat?
6. Ki jár a tejboltba?
7. Frakk előző gazdája?
8. Hanyadik fejezetben ismerjük meg Frakkot?
9. Miből készült Irma néni lánykori, rózsás kendője?
10. Frakk menyasszony jelöltjének neve?
11. Melyik igaz Bizsura? Fekete, pudli, dundi
12. Milyen fajta kutya Frakk?
13. Károly bácsi alkata?

Megfejtés:

Mire használták:

5 /

4., *Egy kis mitológia.*

Az ókorban hatalmas tisztelet övezte az állatokat. Kedvelték, s szerepet kapott a kutya is. Erről tanúskodnak a feltárt egyiptomi sírok falain a kutyaikat ábrázoló képek, a sírokban megtalált kutya-játékfigurák. A kutyafejű ember alakjában megjelenített Anubiszt pedig istenként tisztelték. Kutyas hagyományokat nem csak az egyiptomi történelem és mitológia őriz, hanem más népeké is. Többek között a görögök egyik istenének, az alvilág urának is volt „házőrőze”.

Ki ez a görög isten?:

Hogy hívják a kutyáját?:

6 /

1 Olvasd az interneten! Bálint Ágnes: Frakk és a macskák (<http://hu.scribd.com/doc/103177599/Frakk-es-a-macskak>)

5., Kakukktojás

A kutyák etetésén, nevelésén, tanításán, a játékon túl szükség van gondozásukra is. Alapvetően nem igényelnek megerőltető gondozást. De vannak olyan feladatok, melyeket, ha elvégzünk, javíthatunk házi kedvencünk közérzetén, és elősegíthetjük, hogy kiegyensúlyozottá váljon. A kutyagondozás alapfelszerelése néhány kakukktojást tartalmaz. Keresd meg őket és keretezd be!

5 / _

nyakörv
fekhely
kefe, fésű (fajtatól függően)
póráz
ostor
biléta a nyakörvre
etető és itató tálka
macskaalom
hőmérő
zabla
játékok
sampon, balzsam
ürüléklapát
körömcipesz
kaparófa
segélydoboz
állatorvos telefonszáma
szállítókosár
sebfertőtlenítő

B.) MACSKA

A bajusza égnek áll,
a borbélyhoz mégse jár.
A konyhában üldögél,
egeret fog, azzal él.

1., Meghatározások

Írd a vonalra a szó meghatározását, vagy magát a szót, ha a meghatározás adott.

Macskakarom:

Macskakő:

Macskagyökér:

.....: a menták családjába tartozó gyógynövény, de dísznövény is.

.....: madár, lombos és vegyes erdőkben, odúban élő bagolyféle.

Macskacápa:

Macskaméz:

.....: kvarc, ásvány, drágakő.

Macskazene:

.....: gyermekeknek vendégség alkalmával, vagy büntetésül külön terített kisebb asztal.

Macskabajusz:

.....: csúnya írás. - több hely

.....: gyors, felületes mosakodás.

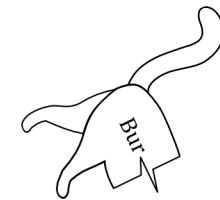
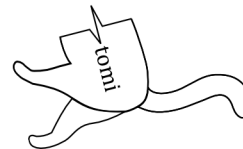
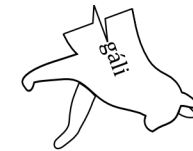
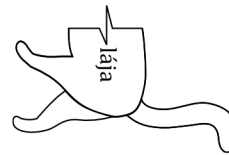
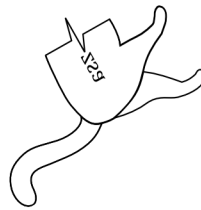
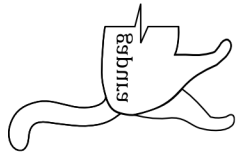
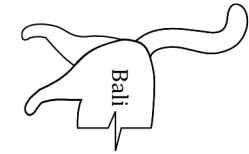
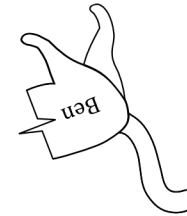
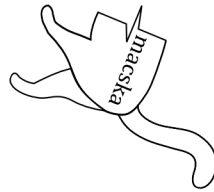
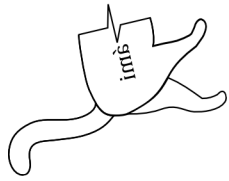
.....: törleszkedő, hízelgő természet.

Macskaugrás:

15 / _

2., A macskatestekben macskafajtákat találsz, de a cicák teste kettéesett és összekeveredett. Tegyéi rendet közöttük, kösd össze az összetartozó részeket!

3., *Mesés cicatotó. Olyan mesét válogattunk, melyek szereplői cicák. A három lehetőség közül karikázd be a megfelelő választ.*

1. Mi a neve a Macskafogó című rajzfilm zenéjének?

1. Nick Grabowski 2. Lusta Dick x. Addigton

2. Kinek a mesekönyve A házörző macska?

1. Andersen 2. Móra Ferenc x. Csukás István

3. Mi a Csizmás Kandúr műfaja:

1. Regény 2. Mese x. Vers.

4. Hogyan fogadták az állatok Kacor királyt?

1. Leborultak előtte 2. Megvendégelték x. Trónra ültették

5. Melyik híres cica megalkotója Sven Nordqvist svéd grafikus?

1. Garfield 2. Filemon x. Findusz

6. Mi újság a Futrinka utcában? Ki írta a mesét?

1. Bálint Ágnes 2. Berg Judit x. Fehér Klára

7. Mi a neve Garfield barátjának?

1. Kántor 2. Frakk x. Ubul

8. Milyen színű Szerénke bundája a Frakk, a macskák réme című rajzfilmben?

1. Cirmos 2. Fehér x. Fekete

9. Dargay Attila egész estés meséje a Szaffi kinek a műve alapján készült?

1. Benedek Elek 2. Mikszáth Kálmán x. Jókai Mór

10. A Mézga család a 60-as, a 70-es és a 80-as egyik legnépszerűbb színes magyar televíziós rajzfilmsorozata. A családnak is vannak kedvencei, nem is egy. Hogy hívják a cicusukat?

1. Aladár 2. Maffia x. Blöki

11. Milyen származású Herkules cica Pif állandó társa, akik egymás bosszantásával töltik idejük jó részét.

1. Francia 2. Amerikai x. Orosz

12. A Tom és Jerry egy sikeres és hosszú életű színes amerikai rajzfilmsorozat. A környékbeli kutya szereti, ha megleckéztetheti Tomot, aki az apró Jerry kergetése miatt hatalmas gondokat okoz neki. Ki ő?

1. Villám 2. Mufurc x. Cövek

13. Mirr-Murr, a kandúr egy magyar bábanimációs filmsorozat. A sorozat főszereplői Kiscsacsi, Mirr-Murr és Oriza Triznyák. Ki álmodta meg Mirr-Murr történeteit?

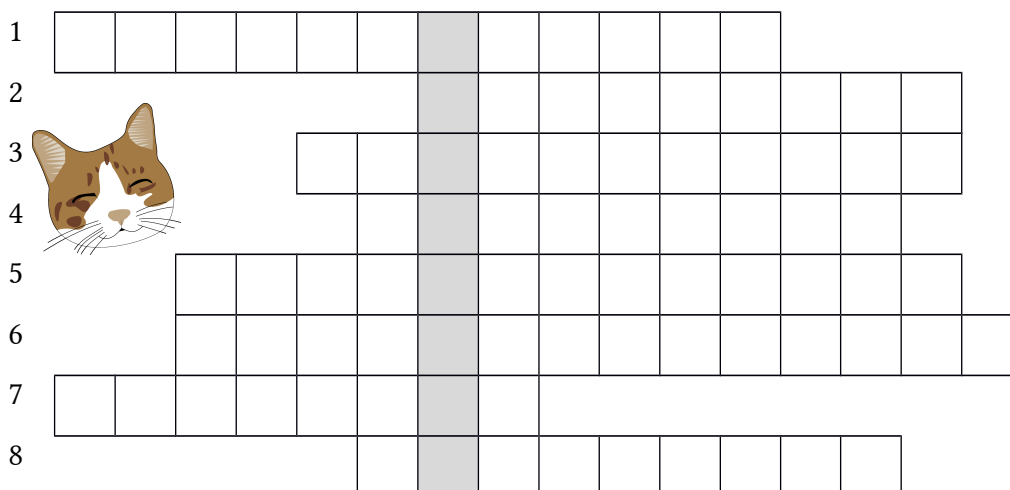
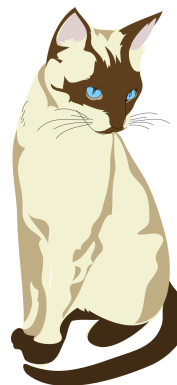
1. Gárdonyi Géza 2. Csukás István x. Krúdy Gyula

13+1. Ki a főszereplője az 1970-ben megjelent Macskarisztokraták című amerikai animációs filmnek?

1. Lafayette 2. Thomas O`Pamacska x. Toulouse

4., *Keresztrejtvény Irma néni és Károly bácsi háza táján II.*

1. Károly bácsiék padlásajtáján lévő kis négyszögű nyílás.
2. Bizsu ugyan nem lett Frakk menyasszonya, helyette viszont az ... lett.
3. Mit csináltak a macskák, amikor Irma néni egyedül volt otthon és félt.
4. Irma néni szeme körül huncutul mosolygó sok apró valami.
5. A könyvszekrényből menekülő macskákat így nevezte Frakk.
6. Ilyen öltéses szőnyegeskét menekített a padlásra Irma néni a macskák számára.
7. Ebben az utcában lakik Bizsu.
8. Mit akart megvenni Micike a szomszéd macskától?

Megfejtés:.....

Számodra mit jelent? Néhány mondatban írd le!

.....

.....

.....

.....

5., Egy kis macskatörténelem. Vajon minden mondatban igazat állítunk?

A vadmacskáknak egy évben egyszer születik utóduk.	I	H
A házimacska farka mindenütt egyforma vastag.	I	H
A macskák már jóval az ember előtt jelentek meg a földön.	I	H
Jerikó romjai között kutató régészek 9000 éves macskacsontokra bukkantak.	I	H
Az egyiptomi isteneknél nem tulajdonítottak szerepet a macskáknak.	I	H
Bastet istennő több ezer macskának otthont adó templomában macska-papok vigyáztak az állatokra.	I	H
Az egyiptomiak elpusztult macskáikat nem gyászolták.	I	H
Az iszlám országokban még ma is sokkal jobban tisztelik a macskát, mint a kutyát.	I	H
Európában a tengerészek üldözték a macskákat, mert féltették rakományukat a „fedélzeti kandúrok”-tól.	I	H
A cicák simogatása aktivizálja az életkedvet.	I	H

C.) LOVAK

Istálló a lakása,
Asztala a jászola,
A sörényét meg-megrázza,
Rányerít a friss szénára.

1., *Egészítsd ki az alábbi szöveget!*

„A ló tudományos nevén, az
.....osztályába tartozik és a
rendjébe, ezen belül a
családjába.”

3 / _

2., *Húzd alá a helyes választ!*

14 / _

1. Mikor szelídítette meg és tette háziállattá a lovat az ember?
1.) 5000 évvel ezelőtt 2.) 2000 évvel ezelőtt X.) 1000 évvel ezelőtt
2. Milyen csontja nincs a lónak?
1.) Szegycsont 2.) Kulcscsont X.) Medencecsont
3. Melyik a ló legfinomabb tapintó szerve?
1.) Nyelv 2.) Ajak X.) Pata
4. Mennyi vizet iszik naponta egy ló?
1.) 15-20 litert 2.) 35-40 litert X.) 50-60 litert
5. Kik voltak a lócsiszárok?
1.) Lókereskedők 2.) Lótolvajok X.) Lódoktor
6. Hogyan nevezzük a ló gyomor- és emésztési betegségét?
1.) Csüdcsömör 2.) Kólika X.) Patairha gyulladás
7. Mit csinál az, aki a lóbőrt húzza?
1.) Csutakolja a lovat 2.) Befonja a ló sörényét X.) Alszik
8. Melyik a három legalapvetőbb jármód a lovak mozgásában?
1.) Gyalog, galopp, ügetés 2.) Lépés, ügetés, vágta X.) Lépés, díjugratás, vágta
9. Mennyi ideig vemhes a ló?
1.) 11 hónap 2.) 8 hónap X.) 6 hónap
10. Mit nem ehet a ló?
1.) Édesség 2.) Répa, alma X.) Hús
11. Miről lehet megállapítani a ló korát?
1.) Fogazatáról 2.) Sörénye színéről X.) Patája állapotáról
12. Melyik a világ legkisebb lófajtája?
1.) Dartmoor póni 2.) Shetland póni X.) Falabella
13. Hogy hívják az orrháton végig futó széles fehér csíkot?
1.) Hóka 2.) Orrfolt X.) Csillag
- 13+1. Mi a lovaspóló?
1.) Egy póló, amin egy ló van 2.) Egy lovassport X.) Egy lószerszám

3., Jelöld meg, hogy az állítás igaz vagy hamis?

A lovaglással gyógyítani is lehet.	I	H
A barna szőrzetű, sörényű, farkú és fekete lábszárú lovat Vasderesnek nevezik.	I	H
A hidegvérű lovak átlagos testhőmérséklete átlagosan 5 fokkal alacsonyabb a melegvérűekétől.	I	H
A lovak nevének kiválasztásához lónévnaprártat is használhatunk.	I	H
A lovak állva is tudnak aludni.	I	H

5 / _

4., Lovas közmondások és szólások

Mikor mondjuk, hogy

Átesett a ló másik oldalára

.....

.....

Lóvá tesz

.....

.....

Magas lovon ül

.....

.....

Összerúgták a patkót

.....

.....

Elvesztette már a csikófogait

.....

.....

Kilóg a lóláb!

.....

.....

6 / _

5., *Keresd meg a közmondások, szólások folytatását, kösd össze az összetatozókat!*

Nem lehet egy fenékkal

Ajándék lónak

A lónak négy lába van

Ha ló nincs

Úgy megverte

ne nézd a fogát!

számár is jó.

két nyeregben ülni.

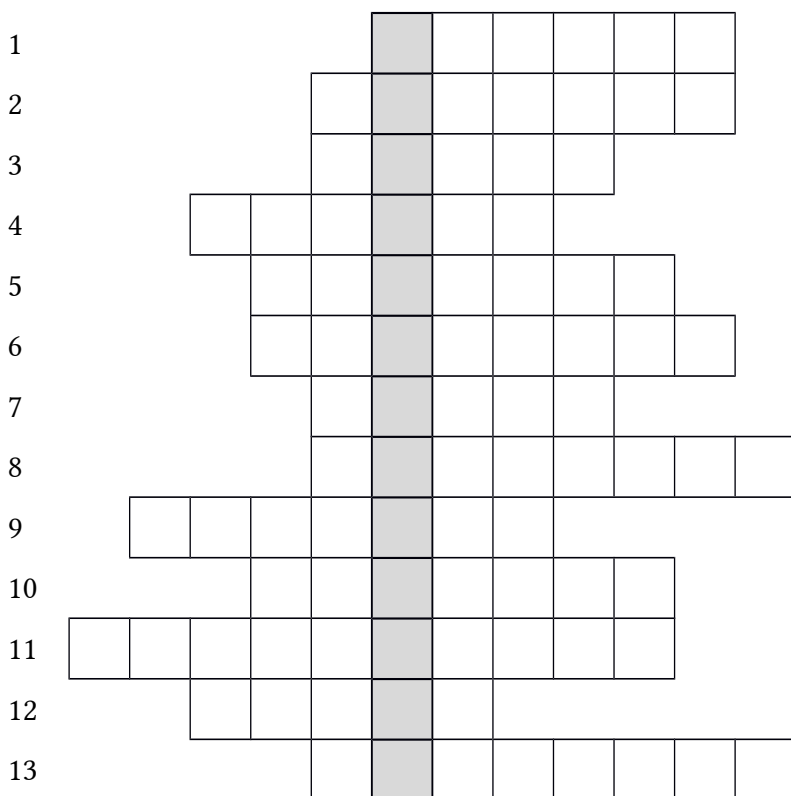
mint szódás a lovát.

mégis megbotlik.

5 / _

6., *Keresztrejtvény*

A rejtvény megfejtése a hobbilovaglás egyik formája. A lovaglás nem zárt környezetben, lovardában, karámban, hanem a természetben történik.

1. A magyar népmesék csodás erejű szárnyas paripája
2. Lószerszám, a nyereg tartozéka, a lovas a lábát teszi bele
3. Ezt az ókori várost egy faló segítségével sikerült elfoglalni
4. Fehér folt a pata felett a csüdben
5. A ló patájának védelmét szolgáló eszköz, mely az embernek is szerencsét hoz
6. Eredetileg a katonaság által szervezett távlovagló verseny, más néven lovas tusa
7. Amerikai eredetű sport, amelyben a cowboyok az állattartás során szerzett ügyességüket teszik próbára pl. lovaglásban és lasszózásban
8. Manapság a leghíresebb aktív magyar eredetű versenyló neve
9. Ennek az autógyártó cégnek címerállata egy ágaskodó ló
10. Szárnyas ló a görög mitológiában, a költői ihlet jelképe
11. Mesehős, aki legyőzte Kőmorzsolót, Vasgyúrót és Fanyűvőt
12. Település a Mátrában, érdemes meglátogatni lovardáját és Kocsimúzeumát
13. Arab fajtájú lovakra jellemző lófejforma

7 / _

Összpontszám:

190 / _

Felhasznált irodalom:

1. Nógrádi Gergely: Vau, Göd: Presskontakt, 2010.
2. Bíró Sára: A kutyák világa (A mi világunk sorozat), Nyíregyháza: Nagykönyv K., 2011.
3. Rainer Köthe: Macskák (Mi micsoda sorozat), Budapest: Tessloff és Babilon, 2002.
4. Bíró Sára: A macskák világa (A mi világunk sorozat), Nyíregyháza: Nagykönyv K., 2011.
5. Bíró Sára: A lovak (A mi világunk sorozat), Nyíregyháza: Nagykönyv K., 2011.
6. Jo Bird: A ló ápolása, gondozása, Budapest: Elektra Kiadóház, cop. 2009.
7. Peter Teichmann: Kutyák (Mi micsoda sorozat), Budapest : Tessloff és Babilon, cop. 2009.

Szeretnénk, ha kézbe vennétek, megismernétek, elolvasnátok Telegdi Ágnes író nő néhány könyvét. Ő, azok a csodálatos állatok! című sorozatában a következő kötetek jelentek meg:

- Állatkerti történetek
- Állatkölykök
- Állatok erdőn-mezőn
- Ébrenedező természet
- Madarak énekei
- Mesélnek a házi kedvencek
- Rovarok és pókok, ahogy még sosem láttad őket
- Vizek világa
- Téli madáretető

További ajánlott könyvek, hogy még több ismeretet szerezhess ezekről az állatokról:

- Nógrádi Gergely: Nyau
- Czigány Zoltán: Csoda és Kósza
- Mathilde Bonetti: A vad csikó, (Martina naplója sorozat)

Felhasznált képek:

- A borítón levő kutya képének szerzője: <http://epsos.de>
Licence: <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.hu>
Link az eredeti képre: http://farm5.staticflickr.com/4081/4883281674_d7901eda64_o.jpg
- A borítón levő ló képének szerzője: Richard Gailey
Licence: <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.hu>
Link az eredeti képre: https://secure.flickr.com/photos/richard_gailey/4642471842/
- A 7. oldalon levő kutya fényképét Jennifer készítette.
Licence: <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.hu>
Link az eredeti képre: <https://secure.flickr.com/photos/mytalkingtree/5680837773/>
- A 8. oldalon levő macska fényképét StooMathiesen készítette.
Licence: <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.hu>
Link az eredeti képre: <https://secure.flickr.com/photos/stoo57/5468336296/>
- A 14. oldalon levő ló fényképét will g készítette.
Licence: <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.hu>
Link az eredeti képre: <https://secure.flickr.com/photos/willgphotography/7469820870/>

Készítette a
Balassi Bálint Megyei Könyvtár
Megyei Szolgáltató és Módszertani Osztálya

Ferik Ibolya
Persikné Bakos Eszter
Vadász Péter

Nyomta: Polar Studio

BALASSI BÁLINT
MEGYEI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ RENDSZER